

skal kunne afgives ved danske retter, på samme måde som søforklaringer vedrørende danske skibe i henhold til sølovens § 305, stk. 1, skal kunne afgives ved retterne i Finland, Norge og Sverige. Man har imidlertid fundet det hensigtsmæssigt at udforme bestemmelsen som en almindelig regel, således at man ikke afskærer muligheden for at afholde søforklaring efter begæring af andre lande.

Til § 213 a.

Bestemmelsen erstatter § 213, stk. 5-7, i betænkningens lovudkast. Bestemmelsen i lovudkastets stk. 5, 1. pkt. — hvorefter retsformanden leder forhandlingerne — er udeladt som overflødig, jfr. § 150, 1. pkt., og bestemmelsen i lovudkastets stk. 6 er erstattet af en bestemmelse i stk. 1 om, at retten kan indkalde yderligere vidner.

Til § 213 b.

Bestemmelsen, der er ny, giver retten en særlig adgang til at bestemme, at dørene skal lukkes under afgivelse af søforklaring vedrørende skibssammenstød.

Efter sølovens § 308, stk. 1, skal søforklaring i tilfælde af sammenstød så vidt muligt ske på samme tidspunkt for begge skibes vedkommende, og handelsministeren kan med henblik herpå tillade, at søforklaringen udsættes. Af den ovennævnte betænkning fra udvalget til revision af søloven fremgår (s. 41), at reglen tilsigter at formindske risikoen for, at der sker en forrykkelse af den lige adgang til at udnytte det foreliggende bevismateriale, som bør tilkomme begge sagens parter, f. eks. derved at den sidst afholdte søforklaring påvirkes eller „farves“ af de oplysninger, der allerede er fremkommet under den først afholdte søforklaring.

Efter sølovens § 308, stk. 2, bortfalder pligten til at afgive søforklaring i tilfælde af sammenstød med udenlandsk skib; for hvilket der ikke efter dets hjemlands lovgivning består tilsvarende pligt, medmindre handelsministeren i det enkelte tilfælde påbyder, at søforklaring skal afgives. Også denne bestemmelse tilsigter at formindske risikoen for en forrykkelse af den lige adgang til at udnytte bevismateriale. Af den ovennævnte betænkning fremgår (s. 42), at man overvejede at indføre en regel om adgang til i de nævnte tilfælde at lade søforklaringen finde sted for lukkede døre, men at man dog ikke fandt denne udvej praktisk anvendelig eller forsvarlig eller stemmende med almindelige retsplejeregler.

De nævnte bestemmelser er udformet i samarbejde med de finske, norske og svenske udvalg til revision

af søloven. Disse udvalg har imidlertid søgt yderligere at tilgodese de hensyn, der ligger bag ved bestemmelserne, ved at foreslå, at hvor søforklaring vedrørende sammenstød ikke afgives på samme tidspunkt for begge skibe, skal retten på begæring kunne bestemme, at den søforklaring, der afgives først, skal holdes for lukkede døre.

Danmarks Rederiforening, Søfartsrådet og prææsidenten for sø- og handelsretten i København har udtalt, at det sikkert ikke er tilstrækkeligt, at handelsministeren i henhold til § 308 kan fritage for eller udsætte søforklaringen, idet det i visse tilfælde kan være nødvendigt at afholde denne — ikke af hensyn til parterne i et eventuelt senere civilretligt opgør — men af offentligretlige eller strafferetlige grunde. Det henstilles derfor, at der i retsplejeloven gives adgang til at afgive søforklaring for lukkede døre, og at udskrift ikke stilles til modpartens rådighed, medmindre modparten på sin side stiller alle relevante oplysninger til rådighed. Henstillingen er tiltrådt af advokatrådet.

Handelsministeriet har udtalt sig til støtte for henstillingen, idet man samtidig har oplyst, at der fra norsk og svensk side er givet udtryk for, at man lægger den største vægt på, at der på dette område tilvejebringes ensartede regler i de nordiske lande. Dette må ses i sammenhæng med, at det er tanken, at søforklaring vedrørende finske, norske og svenske skibe skal kunne afgives ved danske domstole i stedet for ved hjemlandets myndigheder, på samme måde som søforklaring vedrørende danske skibe efter sølovens § 305, stk. 1, skal kunne afgives for finske, norske og svenske domstole.

En fravigelse af retsplejelovens almindelige regler om offentlighed giver anledning til visse principielle betæneligheder, ikke mindst fordi søforklaring i tilfælde af skibssammenstød må antages i betydelig grad at have offentlighedens interesse. Uanset dette mener justitsministeriet dog ikke at burde modsætte sig de stærke og velbegrundede ønsker om indførelse af adgang til at afgive søforklaring for lukkede døre, der er fremkommet. Justitsministeriet har herved taget i betragtning, at de anførte betæneligheder formindskes væsentligt, når pligten til at hemmeligholde forhandlingerne som foreslået bortfalder, når søforklaring er afgivet vedrørende det andet skib.

Til nr. 21.

Ifølge § 216, stk. 5, 2. pkt., må stemmetal ikke optages i rettens afgørelser. Herfra gælder dog visse undtagelser, bl. a. er der *pligt* til at angive afgivne dissenser i højesteretssager og borgerlige landsretssager, der behandles uden medvirken af sø- eller handelskyndige, jfr. § 218, stk. 1, sidste pkt.